

SVOBODNA SLOVENIJA

LETO (AÑO) XLVII (41)
Štev. (No.) 50

ESLOVENIA LIBRE

BUENOS AIRES
15. decembra 1988

Pesem o kmetu

Izvirni greh

Oni dan sem naletel na razveseljivo in dobrodošlo novico. Sodobni pesnik Stanko Janežič je po poročilu spesnil ciklus v katerem opeva kmeta z vseh vidikov, pod naslovom Pesem o kmetu. Pridružuje se slovenskim poetom, ki so v svojih pesnitvah našli potrebo, da izrecno omenijo in proslavijo našega kmeta.

Dr. France Prešeren obžaluje, da ni ostal na domu kmet:

O Vrba, srečna, draga vas domača, kjer hiša mojega stoji očeta, da b'uka želja me iz tvojga sveta speljala ne bila, goljufiva kača. Zvesto srce in delovno ročico za doto, ki je nima milijonarka, dobil bi bil z izvoljeno devico. In mirno plavala bi moja barka, pred ognjem dom, pred točo mi pšenico bi bližnji sosed varoval, svet' Marka.

Simon Gregorčič proslavlja kmečko hišo:

Kar mož nebesa so poslala, da večnih nas otmo grobov, vse mati kmečka je zibala...

Oton Zupančič blagruje kmečkega človeka za darove zemlje:

Sveta si, zemlja, in blagor mu, komur plodiš — z oljem mu lečiš razpokano dlan shrambe mu polniš in vino mu vračaš za znoj, daješ sena in otave za vola, ki vlačil je brano, hodil pred plugom in družno potil se z oračem...

Alojz Gradnik opeva kmetov pogovor z Bogom: (po spominu)

Jaz oral sem tvoja polja, ti oral si moja lica, glej tudi zate tu — je žlica. Prisedi. In z nami povečerjaj.

potem pa ves naš dolg izterjaj. Naj zgodi se tvoja volja.

Tem velikanom slovenske poezije, ki opevajo našega kmeta, je Janežič dodal celo zbirko pesmi, ki bo izšla v knjigi (če že ni) in tako pomnožil hvalo, slavo in tugo kmečkega doma za vso dolgo zgodovino in za naš težki čas. Jaz njegovih pesmi nisem še bral, ko mi pridejo v roke bom, če Bog da, še pisal o njih. Sedaj in tu mi dajejo povod in me spominjajo ravno ob petdesetletnici nastanka neke pesnitve iz leta 1938, ki je takrat veljala za kmečko himno, izšla pa je iz vrst medvojnega kmečkega zveze, ki se je bila razcvetela v mogočno stanovsko gibanje, pa so Zvezo in njeno himno na mah uničili svetovni dogodki.

Menim, da je umestno in potrebno ob tej priliki objaviti tudi umrlo kmečko himno. Bila je v skrajšani obliki in, neznatno posodobljena, obnovljena v emigraciji za petdeseto obletnico. Izvirnik je zagledal luč sveta že l. 1970 v knjigi Klasje iz viharja. Sedanj, spodaj natisnjeni tekst je priredil pisec, ki je bil napisal izvirno pesnitev l. 1938.

KMEČKA HIMNA

Mi smo slovenske zemlje orači, orjemo polje, seme zlató sejemo v brazde, krpki kopači kopljemo v lepšo bodočnost zemljó.

Naše je Sonce in zemlja slovenska, mi nje sinovi in hčere vsekdar. Zemlje Boga gola sila peklena ne odtrga, ne omaje življenja vihar.

Mi smo rodov še mladih orači: orjemo duše, urimo dlan. Ljudskih svetinj zvesti vozači peljemo v svetli svobode jih dan.

Prvotne besede so bile tudi uglasbene. Napev je bil prvič pet na taboru Kmečke zveze v Celju nekaj mesecev pred zbruhom druge svetovne vojne l. 1939. Dvomljivo je, ali so note še ohranjene. Se pa dela, da se po zanesljivem spomnu melodija zapiše.

Slovenskega kmeta niso ubili. Še živi, krepko živi, da je v teh razmerah ustanovil novo Kmečko zvezo, neodvisno od uradnih ustanov. Tu je himna, dediščina prejšnje Kmečke zveze za na pot v bodočnost kmečkega stanu in vsega naroda, kateremu je ta stan temelj in skala.

Ludovik Puš

ČUDNI IZGOVOR

Predsedstvo SRS je ugotovilo, da je bil proces proti četvorici protustaven, saj ni potekal v slovenskem jeziku. Vendar je predsedstvo hkrati tudi ugotovilo, da je slovenski jezik „uradni jezik pri poslovanju vseh državnih organov na ozemlju SR Slovenije. To dejstvo oziroma zadevna določba ustave SR Slovenije je za predsedstvo SR Slovenije nekaj, o čemer se ni potrebno šele pogajati in zato tudi ne sprožati sporov... Predsedstvo SR Slovenije se je že julija letos odločilo, da o stvarih, ki so del suverenosti SR Slovenije in v katere niti malo ne dvomi, ne bo začel spora pred ustavnim sodiščem SFRJ.

To je seveda približno tako, kot če nekdo, ki so mu zaklali staro teto, tega ne bi prijavil policiji zato, ker je to povsem očitna kršitev zakonov, v katere tudi sam verjame:

Zgornja argumentacija kar sama od sebe vzbuja utemeljen sum, da predsedstvo ustavnega spora ni sprožilo zato, ker ve, da' bi ga izgubilo. V tem primeru bi se seveda bodisi okrepljen slovenski separatizem, bodisi bi se povsem jasno pokazalo, da predsedstvo, ki ni bilo izvoljeno na neposrednih volitvah, ne more zastopati svoje baze, zaradi česar bi se okrepile zahteve po neposrednih volitvah in vseh tistih elementih meščanske demokracije, ki bodo s svojo univerzalnostjo morda nekoč pomenili solidno osnovo za jugoslovansko demokratično gibanje.

V obeh primerih bi predsedstvo izgubilo svojo avtoriteto, zato z zgornjim stališčem zgolj brani svoj položaj: iz česar nujno sledi sklep, da slovenski politiki v zadnji instanci niso nič manjši gumpci kot njihovi kolegi drugod po Jugoslaviji.

Miha Kovač

Mladina, št. 48, 11. nov.

STARE METODE

V glavnem mestu Avstralije Sidneyu, so hrvaški politični emigranti demonstrirali in protestirali pred jugoslovanskim poslaništvom dne 29. novembra, na jugoslovanski državni praznik. Nekdo na poslaništvu pa je izgubil živce ali je mislil, da je v Jugoslaviji, in je začel streljati v demonstrante ter enega Hrvača ubil.

Ker na zahtevo avstralskih oblasti jugoslovanski poslanik ni hotel izročiti morilca, sklicujoč se na diplomatsko imuniteto, je Avstralija kratkoma zaprla poslaništvo in izgnala vse jugoslovanske predstavnike. Isto namerava sedaj storiti Jugoslavija z Avstralci. Vse to pa jim bo zelo škodovalo, tako v mednarodnem pogledu kot v stikih z Avstralijo. Branijo se tako, da pravijo, da se "streljali v zrak" in da "se je krogla odbila" ter ranila Hrvača. Odbila v zraku?

Borut Meško
Mladina, 25. nov.

Po letu 1975 je v Sloveniji nastalo močno izpraševanje vesti. Bolj kot opozicija je partija sama dopustila neko odprto, odkrito analizo revolucije, njeno zgodovino in rezultate. Zanikanje vseh političnih svobod, deloma tudi osebnih, in še posebej težak ekonomski položaj je terjal obračun.

Mea culpa prof. E. Kocbeka je bil začetek opravičevanja. Današnje informacije povedo, da je on to sprožil na sugestijo partije. Priznali so, ne pa obžalovali izvensodno likvidacije civilne in vojaške opozicije. Ozračja to seveda ni razčistilo, ker se je ponavljala poznana fraza o vsenarodni OF, o borbi proti okupatorju, zgodovinski krivdi Cerkev in izdajstvu opozicije.

Verovanje v ta nikdar dokazana dejstva so oni izvirni greh, ki se drži in teži del današnje opozicije. Pri vsem priznanju in cenjenju napora pri njihovem današnjem političnem delu jih teži ta hipoteka. Ta greh je prešel tudi na del mladine. Brez jasnih pojmov o naši polpretekli zgodovini, brez moralnega poguma odpovedati se tej obremenitvi pa ni in ne more biti pravega prodora na političnem polju. Narod v veliki večini dobro ve, da je dilema sprejeti ali odkloniti partijsko diktaturo bila leta 1941 povsem identična z današnjo politično in družbeno krizo. Iz strahu, taktike, oportunitizma govoriti, da se je ta družbeni red pokvaril nekje po letu 1948 ali celo po smrti Tita, pomeni moralno diskvalifikacijo prizadetega pa še tako aktivnega opozicionalca. Pri takih opozicionalcih med drugim obstaja nevarnost in sum, da bi mogli narod zopet zavesti v neko novo OF, za katero bi se skrivala oblast in vsemogoč partije!

Po letu 1980 so bile doma na dnevnem redu najhujše obtožbe prot partiji. Šlo je za očitke prevare, s katero je prišla na oblast, za stalniistično diktaturo, ki je bila uvedena in ki je trajala še desetletja po iz-

OB ROBU

Prijatelj iz Evrope med drugim tudi piše: ... izgleda, da se v Beogradu ne bodo dokončno skregali, ker je varen stolček važnejši kot vse drugo... na drugi strani pa napovedane katastrofe ni... drugače bi bilo, če bi bila že Združena Evropa. Torej bo treba še počakati.

Medškofijski odbor za študente že več let sodeluje z Mednarodno študentsko zvezo in se tudi večkrat udeležuje sestankov, katere le-ta prireja. Pod pokroviteljstvom te organizacije (MIEC) se je v začetku novembra vršilo srečanje študentov iz vzhodnih držav, predvsem Poljske, Madžarske in Hrvaške, z naslovom "Udeležba mladih kristjanov v družbenem življenju".

Hrvaški katoliški tednik "Glas koncila" je pred kratkim praznoval 25-letnico izhajanja. Prva številka je izšla v času, ko je papež Pavel VI odprl drugo zasedanje II. vaticanskega koncila. Kmalu je postal pomemben verski časopis, ki je vzbudil pozornost tudi v inozemstvu. Kardinal Kuharič ga je tako ocenil: „Glas koncila je izpolnjeval svoje poslanstvo v neposrednem sozvočju z stvarnim življenjem cerkvenega občestva v domovini in po svetu. Podvržen slabostim, kot vse človeško v Cerkv, se je prebijal čez ovire, omagovanja in dvome, pri tem pa ostal zvest informiranju, formiranju, ustvarjanju in korigiranju cerkvenega javnega mnenja, pa tudi oblikovanju neecerkvenega javnega mnenja v tistem delu, ki zadeva Cerkev.“

Brez dvoma je Glas koncila važen dejavnik v zgodovini hrvaške Cerkve.

ključitvi iz kominforma. To je doba poskusa vsiliti skupne kulturne osnove za vso SFRJ na preveliko škodo slovenske identitete. Partija v težavah in iz taktike dovoli javno kritiko, politični piknik javne debate. Vendar moremo imenovati to fazo le besedno demokracijo, dejanj in akcij izven okvira partije in njenih frontnih organizacij ni bilo.

V tej fazi pušča ob strani OF ali borbo proti okupatorju. To nevhvaležno vlogo, ponavljati v nedogled lažne obtožbe nekega izdajstva itd. dobijo Kocbekovi nasledniki iz nekomunističnega tabora kot dr. Marko Vrhunec (Borec 11, 1986) in dr. Vladimir Ravnikar (Borec 1, 1988). V obdobju 1941-45 je bila po komunistih poudarjena in povečevana kamuflačna OF. Danes je to vlogo prevzela demokracija. Vsi prvaki govore o njej (Šušar, Smole, Stanovnik, Kučan) in se specifično odpuvedujejo partijskemu monopolu na oblasti.

Pred tremi leti je v najtežjem ekonomskem položaju partija manipulirala prebujanje slovenskega nacionalizma. Direktni povod so bili: prevelike dajatve slovenskega gospodarstva centru, preštevilni priseljenci in zapostavljanje slovensčine. Narod naj bi se navzel šovinizma in pri tem pozabil na ostrino politične diktature in ekonomskega debakla. V okviru ZSMS in Mladine pa se prvič pojavi opozicija, ki hoče delovati izven okvira partije. Partija pa nobene politične akcije izven svoje kontrole sprejeti neče! Nujno pride do konflikta z Janšo in njegovimi. Ker se ti ne podajo, sledi konzultacija s centrom oblasti. Stane Dolanc je pri roki, organizira se proces. Sledi obsodba in njena potrditev. Mladina in F. Zavrl skušajo barantati s poklonom narodnim herojem pod formo Društva mrtvih pisateljev, kjer se poklonijo revoluciji. Janša se ne poda; izrecno piše Kučanu, da on ne misli barantati. Za 21. nov. je nakazan pripor.

Proces četvorici je sprožil ustanovitev Odbora za človekove pravice izven okvira partije (Igor Bavčar). Partija ne zaostaja in ustanovi enak odbor v okviru SZDL (Bavcon). Ljudstvo tokrat podpre v celoti nekomunistični odbor. Vzporedno s procesom teče akcija za izvolitev Bavčarja v slovensko vlado; partija to prepreči s tem, da pritegne dr. Ivana Ribnikarja, ki na to pristane. Ponovljena je igra izpred 40 in več let s Kocbekom.

Konec novembra se slovenska politična drama približuje svojemu zaključku. Odbor (I. Bavčar) grozi, da četvorice ne bo pustil zapreti. Režim zagrozi: zakon se mora spoštovati. Odbor namiguje na civilno nepokorščino (Gandi). Nekaj desetih članov Mladine izstopi iz partije; 21. novembra gre 3.000 manifestantov na ulico v Celju, 10.000 v Ljubljani, kar se vse vrši izven okvira partije. Ta kloni in 21. novembra da nalog pravnim organom, naj odlože nastop kazni četvorice.

Slovenija stoji pred najvažnejšim političnim korakom zadnjih 47 let. Gre za nič manj kot za to, ali bo zametek javne politične alternative v matični Sloveniji obstal.

Po zadnjih vesteh v naši domovini prehod v demokracijo v levičarski diktaturi po povsem mirni evoliucijski poti ni možen. Zgodovina zadnjih 70 let ga vsekakor ne zaznava. Najmanj kar je potrebno, je pritisk neke elite, ki ne taktizira in ne popušča od načel prave demokracije. Poleg teh osebnosti pa je v ugodnem momentu nujno potrebna pomoč ulice, delavstva, dijakov, naroda. To srečno kombinacijo je ustvaril slovenski narod jeseni 1988.

D-ova

dr. Peter Urbanc

Protestni shod

Protestni shod v Ljubljani dne 21. novembra se je pričel v snežnem metežu. Zato je bilo število udeležencev le nekaj tisoč ljudi.

Od govorov objavljamo dva, ki sta najbolj zanimiva. Posneta sta iz Mladine.

Ivan Oman, predsednik Slovenske kmečke zveze, si je pridobil številne simpatizerje s svojimi jasnimi in nedvoumnimi pogledi na politično demokracijo: „Sprašujem se, čemu nam očitajo boj za oblast, ko pa je vendar partija sama razglasila svoje namere o sestopu z oblasti. Potrebne so samo svobodne demokratične volitve, kajti samo ljudstvo je nosilec suverenosti. In to ljudstvo mora imeti možnost, da jo uresničuje in uporablja, da si sam izvoli svoj parlament na svoboden, demokratičen način. Ta parlament naj izdela novo slovensko demokratično ustavo, ki bo temeljila na človekovih pravicah in svobodnih, jamčila suverenost ljudstva in njegove republike in bo za vse čase zagotovila demokracijo. Ponužajo nam reforme, toda mi imamo z vsemi reformami silno slabe izkušnje. Doselej so še vse propadle. Slovenski narod mora najti pot iz političnih zablod. To je mogoče samo s politično demokracijo in z veliko demokratično koalicijo vseh demokratičnih sil v tem ljudstvu.“

Za njim je kot zadnji govorec nastopil Janez Janša: „Samo narod, ki je na eni strani suveren, na drugi pa tudi znotraj sebe dopušča razlike in različna mišljenja o vseh temeljnih družbenih vprašanjih, lahko igra pozitivno zgodovinsko vlogo, pri zagotavljanju takšnih pogojev življenja v svetu, ki bodo, kolikor je mogoče, po meri človeka. Toda mero mora človek določiti sam. Popolnoma vseeno je, kako to stanje imenujemo. Lahko mu rečemo socia-

lizem, demokracija, lahko pa mu rečemo tudi kapitalizem. To sploh ni važno. Temeljni kriterij je količina svobode posameznika, da ustvarjalno dela sebi in prid in v prid svoji skupnosti, v kateri živi, in to človeka vredno življenje. Tudi če bi bilo pol manj pomislekov ob sedanjih ustavnih spremembah, bi bil referendum še vedno potreben. Nobeni stroški, niti stiska s časom, ne more odtehtati dvomov in posledic, ki bodo nastale, če bodo ustavne spremembe sprejete brez neposrednega sodelovanja ljudstva. Konkurenca, ljudje in dobrine, so temeljni pogoji vsakega napredka. Trditve, da je treba ustavne amandmaje sprejeti zaradi gospodarskih rešitev, ki pa so napredne, so lahko le politično strelivo brez zgodovinske in znanstvene osnove. S suverenostjo ne bi smeli barantati, suverenost je, grobo rečeno, oblast ljudi na svojem ozemlju in nad svojo usodo. Vendar oblast, ki ima samo to pristojnost, da lahko na koncu postopka zapre državljanke, ki jih obsodijo drugi, poverhu vsega pa še v tujem jeziku, ni suverena. Sporni vojaški dokument je le droben del celotnega ozadja, oziroma scenarija, s pomočjo katerega bi se naj potrdile ocene vojaškega sveta, da je liberalizacija v Sloveniji specialna vojna in kontrarevolucija. Skupščinsko komisijo še čaka težko in naporno delo. V zvezi s tem pa bo verjetno precej dela tudi z vlogo republiške Službe državne varnosti. Zadnje čase je veliko pogovornost za našo pomilostitev. Tudi če bi do nje prišlo, to še ni pravna država. To je še vedno despot, ki je trenutno dobre volje. Pravna država se začne tedaj, ko se bodo na zahtojni klopi znašli tisti, ki so odgovorni za ljubljanski proces.“

Borut Meško
Mladina, 25. nov.

Neminljiva Slovenija

Pravkar je izšla težko pričakovana knjiga prof. dr. Cirila Žebota pod gornjim naslovom.

Čez 500 strani obsegajoča knjiga je prvi povojni primer nemarksističnega prikaza novejših slovenske zgodovine, začeti s Majniško deklaracijo v prvi svetovni vojni (30. maja 1917).

Ker je bil prof. Žebot neposredni udeleženec in pričr mnogih dogajanj, ki so predmet NEMINLJIVE SLOVENIJE, je znaten del knjige obdelal v okvirih svojih doživetij, ki pa jih je skrbno spopolnil z dokumentarnimi gradivom in z natančno pomensko analizo. Knjiga pa se ne odlikuje le po svoji izredni vsebini, temveč je tudi privlačno čitljiva.

Intervju z avtorjem prof. dr. Cirilom Žebotom

Dr. Mate Roesmann iz Clevelanda, eden najvidnejših javnih delavcev med Slovenci v Združenih državah je imel z avtorjem knjige v Washingtonu naslednji pogovor:

Roesmann: Prof. Žebot, ali mi značilno, da je vaša nova knjiga izšla ob tej obletnici in v času prelomnih dogajanj?

Žebot: Po mojem načrtovanju naj bi bila NEMINLJIVA SLOVENIJA izšla že konec leta 1987 kot poseben spomenik Majniški deklaraciji za njeno 70-letnico. Ko se je tiskanje knjige raztegnilo v letošnje leto, pa je izredni razvoj dogajanj v Sloveniji in Jugoslaviji narekoval novo potrpežljivost pri zaključevanju knjige. Kot nekako zadoščenje za to pa današnji izid NEMINLJIVE SLOVENIJE sovpada s 70. rojstnim dnevom slovenske države 29. oktobra. Ta dan Slovenci v svobodnem svetu že desetletja praznujejo kot slovenski narodni praznik. Obepema pa knjiga postaja tudi so-oznanilka novega preloma v slovenski narodnopolitični zgodovini, ki se odvija pred našimi očmi.

Roesmann: Kako bi vi na kratko izrazili poglobljeno misel NEMINLJIVE SLOVENIJE?

Žebot: Vkljub velikim ozemeljskim in človekim izgubam v teku desetih brezdržavnih stoletij svojega narodnega nastajanja na močno pomembnem koščku Srednje Evrope, med porajajočim se italijanstvom na zahodu in prodirajočim nemštvom s severa, je — še vedno nesuvereni — slovenski narod trmasto vztrajal na zanikanem mu cilju lastne državne suverenosti. Prvič je ta cilj javno izrazil v pomladi prebujenih evropskih narodov v Srednji Evropi leta 1848. Čeprav tedaj ni bil dosežen, je narodnopolitični cilj Zedinjene Slovenije ostal osrednje vodilo slovenskega naroda skozi obe svetovni vojni do danes.

Roesmann: Vaša knjiga obravnava dober del novejših slovenske zgodovine in sedanjosti. V čem pa, mislite, lahko vaše delo pripomore mlajšim slovenskim rodovom pri iskanju poti v slovensko bodočnost?

Žebot: NEMINLJIVO SLOVENIJO sem napisal predvsem zato, da bi knjiga povojnim slovenskim rodovom pomagala izpolniti spoznavno vrzel, ki je nastala po drugi svetovni vojni, ko je tedanji jugostalinistični režim neusmiljeno zatiral — v šolah, medijih in prisilnih organizacijah — slovenski zgodovinski spomin o petdesetih demokratičnih letih slovenskega javnega življenja pred nasilnim prevzemom jugostalinistične oblasti. Ta kulturni genocid je, z nekaj prejšnjimi izjemami v glavnem prenehal šele sredi osemdesetih let. Moja knjiga SLOVENIJA VČERAJ, DANES IN JUTRI leta 1967, v kolikor je iz Celovca prodrila v SR Slovenijo, je v tedanji slovenski narodnokulturni pustini podtalno odmevala kakor kak klic vpijočega v puščavi. Pa tudi NEMINLJIVA SLOVENIJA ni mogla iziti v Ljubljani — dokaz, da svoboda slovenske besede v SR Sloveniji še ni popolna.

S svojim nemarksističnim prikazom novejših slovenske zgodovine bo NEMINLJIVA SLOVENIJA — tako upam — utrdila izkustveno že napravljeno odločitev novih slovenskih rodov, da v sedanjih veliki krizi jugo-unitarizma slovenskemu narodu pri-

borijo izpopolnitev slovenske suverenosti.

Ti rodovi so se izkustveno že priborili do zaključka, da je v danih razmerah alternativa utrditvi slovenske narodne samobitnosti postopno posrbljenje pod pretvezo socialističnega jugoslovanstva.

V letošnjem letu so mladi Slovenci prepričevalno dokazali — URBI ET ORBI — da so premagali nekdanji slovenski strah pred imperalističnim nasiljem od zunaj. Vojaškim izvrševalcem beograjskega nasilja v Sloveniji — tokrat na neomikanem vojaškem sodišču v Ljubljani — so mladi slovenski obtolenci povedali, da si bo slovenski narod sodbo pisal sam. V tem duhu se bo upral tudi vsem poizkusom centralističnega spreminjanja jugo-ustave. Slovenski narod hoče od te ustave napredovati v popolno slovensko suverenost, ne pa nazadovati v znova rastoči beograjski unitarizem.

Roesmann: In kaj je vaša sklepna misel ob predstavitvi vašega novega knjižnega dela?

Žebot: Za sklep bi le še dostavil, da bo NEMINLJIVA SLOVENIJA — tako upam — pomagala razčistiti tudi nekatere sporne pojme v slovenskem narodnopolitičnem programu: Kakor so v sodobnih razmerah svobodni trgi bistveni za uspešno gospodarjenje, tako je državna suverenost naroda pogoj za ohranitev in rast narodnega življenja. Toda, kakor tržno gospodarstvo ne pomeni, da je tržni mehanizem sam sposoben v vsem usmerjati narodno gospodarstvo, tako državna suverenost slovenskega naroda ne more sama po sebi zadovoljiti nekaterih potreb novega časa. Le-te zahtevajo sodelovanje z drugimi narodi, ne da bi s tem kaj odvzelo od slovenske samobitnosti in enakopravnosti. Bustveno je, da je meddržavno sodelovanje jasno dogovorjeno in pogodbeno sklenjeno.

Knjigo označuje tudi obilna in skrbna dokumentacija. Upam, da bo to v posebno korist strokovnjakom, ki bodo zamolčano ali potvarjano razdobje, bližnje slovenske zgodovine podrobno preučevali.

NEMINLJIVA SLOVENIJA je izšla pri Mohorjevi v Celovcu, kjer jo je moč naročiti po letalski pošti. Cena knjige (z vračunano poštnino) znaša 20 dol. za broširani izvod v kartonskih platnicah in 30 dol. za trdo vezani s slikovitim ovitkom. (Knjiga obsega nad 500 strani, ovitek barven).

Naročilnico skupaj s priloženim denarnim nakazilom lahko pošljete na naslov: Mohorjeva knjigarna, Viktringer Ring 26, 9020 Klagenfurt (Ktn), Austria.

„VOLITVE“ V PREDSEDSTVO SLOVENIJE

Če je proces četvorice podoben klasični grški drami, so „volitve“ klasično norčevanje — farsa — komedija na račun naroda. Kronologija: Občinske kandidacijske konference so volile:

Igor Bavčar (nekomunist, predsednik Odbora) 30,3%
dr. Ivan Ribnikar (politično neaktiven univ. prof., od ZKS aktiviran za te volitve) 24,1%
Živko Pregl, partijec 25,5%
Silvo Gorenc, partijec 14,9%
Ivan Pučnik, Kmečka zveza .. 10,1%
Igor Bayčar partiji ni odgovarjal. Nastopil je sam Milan Kučan in ga napadel zaradi dela Odbora. V parlamentu so se delegati, ki so iz baze imeli nalog voliti Bavčarja, premislili in volili po „svoje“ (partijsko). Na koncu je še partija dala nalog Gorencu in Preglu, da sta umaknila kandidature, njihovi glasovi so šli v prid dr. Ivanu Ribnikarju, ki je dobil 58,9% glasov.

Komentar Igorja Omerza (Mladina, 3. nov. 1988): Državljan države sredi Evrope DEJANSKO NIMAJO VOLILNE PRAVICE, to jim je celo dala proslula stara Jugoslavija. Neizvolitve T. Anderliča, J. Janše in sedaj I. Bavčarja, nefeferndumski postopek sprejemanja ustavnih sprememb, proces četvorice, T. Bogataja, dokončno razkrivajo zastarelost, neustreznost, krutost obstoječega režima. P. U.

IZ ŽIVLJENJA V ARGENTINI

Tone Mizerit

Pretres je bil preveč močan, da bi hitro utihnil odmev trenja in padanja. Tretji vojaški upor je preveč jasno pokazal, da stvari niso na pravem mestu, da „ni reda v hiši“, in da je torej nujno na vojaškem področju nekaj storiti. Odkritosrčno spoznati položaj in najti najboljše ukrepe, da se prizori, ki jih je ves svet opazoval, ne bodo ponavljali. A to je tako delo vlade kot družbe v celoti, pa tudi delo vojske, ki je eden najbolj prizadetih delov družbe zaradi teh dogodkov. Če je bistvo vojske pokorščina in disciplina, potem moremo ugotoviti, da argentinska vojska danes deluje vodoravno in ne navpično. Kjer ima več avtoritete polkovnik kot pa general, tam nekaj ni v redu.

VSI ENO

Nič manj pa ni jasno, da bo treba tudi razmerje med vlado in vojsko postaviti v novo, bolj stvarno luč. Kajti vlada se ne more naslanjati na nekaj generalov, če ti nimajo avtoritete nad oficirji, podoficirji in vojaštvom.

A tu je pametno, da se ustavimo ob točkah, ki jih je družba že prej slutila, pa so se jasno pokazale med krizo in še po njej. Prva in najvažnejša je ta, da dejansko vsa vojaška ustanova zavzema glede perečih notranjih problemov isto mnenje. Seineldin je jasno izjavil omenjajoč Caridija, češ, „oba misliva enako“. Dandanes so zahteve celotnega vojaškega telesa iste. In če vlada noče tega upoštevati, potem se nima na nikočar nasloniti.

Drug problem se tiče rešitve upora. Vlada nenehno trdi, da se z uporniki ni pogajala. To je dejansko res, in je le posledica prej omenjenega dejstva. „Zvesti“ Caridi in uporni Seineldin sta se kar sama pomenila. Vladi dejansko ne eden ne drugi ni preveč upošteval. In ko je šlo za meje, kaj se da, in kaj se ne da doseči, sta upoštevala celoten položaj v družbi, ne le želje vlade.

Kar se vojaških zahtev tiče, je tudi že jasno, da bo vlada storila vse, da jih ugodi, kljub temu da „ni bilo pogajanja“. Kar se plač tiče je zadeva v veliki meri že rešena. Večji proračun, da vojska sploh lahko deluje, je tudi že v preučevanju. Kar se procesov proti vojakom tiče, bo vsaj zaenkrat mir. Dejansko aktivnih vojakov niti ne skrbi preveč, ker bo obsojena desetina upokojenih generalov. A nočejo novih sodnih pozivov, niti da se jih kliče kot priče na sodišče. Res je amnestija njih kon-

čna zahteva, a večina se dobro zaveda, da je do nje še dolga pot. Glede napadov na vojaške ustanove, zahtevajo, naj se končajo vsaj v uradnih obveščevalnih sredstvih. Vojski nočejo, da se jih napada v časopisju, radijih in TV-kanalih, ki so v rokah vlade, kar je pač precej logično.

Vlada je dosegla premirje s tem, da postopoma izpolnjuje večji del zahtev. Neznanka je usoda generala Caridija. Uporniki so zahtevali, in še vedno vztrajajo na tem, da se mora umakniti. Pred božičem naj bi vojska imela novega poveljnika. Alfonso s pa osebnostno vztraja na dejstvu, da mora Caridi ostati do konca njegove predsedniške dobe. Stvar, ki sama po sebi sicer ni preveč važna, je danes postala kost, ki jo gloda vsa politična, vojaška in častniška sredstva. Za vlado, ki je popustila v vsem, razen v amnestiji, je to skoraj častna zadeva. Čas bo pokazal, in pa Caridijeva spretnost v pomirjanju nemirnega vojaštva, kdo bo zmagal.

VLADA NE VLADA

Priljubljena fraza vse politične opozicije je: „Vlada ne vlada, samo upravlja krizo.“ To pomeni, da ne načrtuje in ne izvaja potrebnih sprememb, marveč se le omejuje na vlogo gledalca, medtem ko tok dogodkov goni naprej barko argentinskega življenja. To se je jasno pokazalo ob vojaških dogodkih, ko je bila v končnem računu vlada res bolj v vlogi gledalca kot pa igralca. In to se večkrat vidi tudi na gospodarskem področju. Ne izvaja potrebnih sprememb, marveč le odloča, komu bo odvzela, ker za vse ne zadošča. Kaj jasno to vidimo ob sedanjih energetski krizi. Pet let je vlada spala spanje pravičnega, čeprav so alarmni zvonci zvonili vsepovsod. A investicij na energetskem področju ni bilo, kakor tudi ne potrebnega predvidenja. Ko so vode upadle (že dolgo so to napovedovali) in so jedrne centrale ustavili zaradi prepotrebnih popravil (kdo tega ni vedel), se je vlada znašla pred dejstvom, da ni dovolj elektrike za vse. In kakšna je rešitev? Vsakemu odvzame tok po pet ur dnevno.

Res je; v sedanjem položaju jim ne preostane drugega. A to nima nič opraviti z resničnim vladanjem.

Nekaj podobnega se dogaja s provincijskimi krizami. Polemika sicer še ni končana (bo kdaj končana?), in eni kot drugi imajo veliko krivde. A dolgo že vsa država ve, da provincijske finance zahajajo v krizo, da bo nekoč ta kriza prišla do viška in

V kakšni evidenci sem?

Čeprav doma veliko govorijo o demokratizaciji itd., ima UDBA oziroma policija še vedno vso oblast nad državljani in jih strahujejo, če je treba. Če je treba, vojska obsodi preveč zgovorne ali možne voditelje, pri čemer ji UDBA radé volje pomaga. Če je treba, obsodijo tudi kakega državljanu drugega razreda — beri: katoličana.

In še več; policija se spravi tudi na tujeja državljana in z njim dela kot s prestrašenim lastnim državljanom. Če se jim ta pusti. A zunaj smo navajeni svobode in resnične demokracije. Tako se neki Carl Cepl ni pustil manipulirati in se je pritožil na nemško zunanje ministrstvo.

LA vseeno je ostalo še vedno nerešeno vprašanje EVIDENCE. Pametno je, da vemo, da tak spisec obstaja in da ga uporabljajo.

Sledi dobeseden navedek iz Dela, 30. septembra letos:

Ljubljana, 30. sept. 88. — Carl Cepl, zahodnonemški državljani, ki je nekaj dni svojega dopusta preživel v naši državi, je s tem, kar je doživel pri nas seznanil zunanje ministrstvo ZRN v Bonnu, kopijo tega dopisa pa je poslal tudi v uredništvo Dela. Karl Cepl je zapisal:

„Sem državljani ZR Nemčije, stanujoč v Waiblingenu, in sem bil od 29. 8. do 9. 9. 88 v Jugoslaviji, v Piranu, Sloveniji, na letnem dopustu. Po prihodu v Piran, kjer sva

grozila s socialno eksplozijo. Vlada ni problema resno vzela v roke, marveč je stvar nenehno odlašala. Z izgovori, dvomljivimi tehničnimi dokazi in političnimi formulami je predstavljala vedno na „jutri“ rešitev problema, dokler ni ta postal tako velik, da ga ni mogoče rešiti. Ta teden bo odločilen v iskanju nekega kompromisnega izhoda. Pravega odgovora na vprašanja ne bo, ker ga pravzaprav ne radikalna vlada ne peronistični guvernerji ne iščejo.

V LUČI VOLITEV

Vsa ta različna dogajanja je pač treba gledati v luči volitev. Zato vojaške krize hočejo eni in drugi uporabiti na svoj način. Tudi peronistični guvernerji, zbrani te dni v San Luisu, kjer so bistveno preštudirali provincijske finančne krize, so med drugim tudi objavili izjavo, v kateri so se izrekli proti vsaki amnestiji. Ne vemo, če so na to izjavo vplivale zadnje ankete, z katerih je bilo razvidno, da je večina naroda proti amnestiji. Kajti, ne smemo pozabiti, da je bil prav peronistični kandidat Menem tisti, ki je zadnje čase pogosto kazal simpatijo do nekakega „zakona o pomirjenju“.

V luči volitev je treba gledati tudi inflacijo meseca novembra. Dosegla je 5,7 odstotkov, kar je najnižja številka letošnjega leta. S tem je inflacija v teh enajstih mesecih letošnjega leta dosegla 356,5 odstotkov, od lanskega pa do letošnjega novembra (12 mesecev) pa 372 odstotkov. Očividno inflacija pada, čeprav je vprašanje, kaj se bo zgodilo meseca decembra. Gospodarska ekipa si ne upa reči ne to, ne ono, čeprav upa, da se bo padajoča krivulja inflacije še naprej nižala.

Gotovo je ta padeč inflacije po svoje uspeh. A drugo vprašanje je, koliko ta uspeh stane državo in družbo. V luči volitev tega nihče jasno ne pove, čeprav opozicija vztrajno kaže napake gospodarske politike. Inflacija res pada, a pada tudi celotna gospodarska dejavnost, pada devizna rezerva, ki jo tudi upravljajo v luči volitev, medtem ko raste nivo obresti na vloge in dejansko za industrijo ni dosegljivega kredita. Neznanka se bo raztegnila tja do maja. Potem, po volitvah, bo ugasnila luč prividov, in se bo prižgala luč resnice. Kljub vsemu upajmo, da bo bodočnost lepša. A nekaj je jasno: kolikor bolj bo inflacija sedaj umetno stisnjena, toliko bolj po potem poskočila. Enako kot dolar, ki je podoben spečemu orjaku. A zaenkrat se nanj nihče ne ozira. Dokler se ne bo prebudil. Tedaj bodo grozne količine kapitala preskočile na njegov tir. Kdaj bo ves ta kapital zapustil tir špekulacije in stopil na pot proizvodnje? Morda tudi po volitvah?

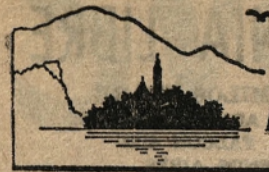
izjava uradnika čudna: ko je vstopil v hišo (glej zgoraj), je dejal: „Vi ste v evidenci“, zato... V evidenci“ pomeni, da se nahajam kot državljani ZR Nemčije na nekem, meni neznanem spisku, kar me moti.

Prosim zunanje ministrstvo, da poizve pri jugoslovenskih oblasteh, kakšen je ta inkriminiran seznam, in zakaj, na kakšni podlagi se nahajam na tem famoznem seznamu, ter na kakšni zakonski podlagi lahko jugoslovenske oblasti vodijo nemške državljane na nekih seznamih.

Jaz sam nisem bil nikoli državljani Jugoslavije. Pač pa obvladam nekoliko slovenski jezik, ker sem obiskoval tudi slovenske šole. V Jugoslaviji sem pogosto preživljal dopust. Dospel brez težav. Zato prosim, da me zaščitite pred takimi neupravičenimi postopki. Moja soproga je doživela živčni napad, meni pa se je zdravstveno stanje poslabšalo, ker imam sladkorno bolezen. Po zaslusovanju so naju brez besed zapeljali v Piran. Nobene razlage ali službenega opravičila, le „milčnik“ se je osebnostno opravičil, češ, to je bil nalog.“

Na republiknem sekretariatu za notranje zadeve nam je svetovalec republiškega sekretarja Ivan Jakič povedal, da je temu, da so gospoda Karla Cepla 31. avgusta letos nadlegovali delavci milice iz Pirana, botrovala pomota, za kar so se mu na postaji milice tudi opravičili. Kako je prišlo do te pomote, še ugotavljajo, da v bodoče ne bi več prihajalo do takih neljubih dogodkov.

Predvsem pa se mi zdi naslednja

NOVICE IZ SLOVENIJE

LJUBLJANA — Tovorni izginjajo s slovenskih tovornjakov, ki peljejo po severni Italiji. Tatovi-strokovnjaki mimogrede izmaknejo tovornjak, ga izpraznijo in potem pustijo v kakem drugem predelu Milana. Zdaj se sprašujejo, kako bi mogli preprečiti krajo. Italijanska policija je svetovala, naj bi poslali na pot tovornjake z dvema voznikoma.

LJUBLJANA — Rast osebnih dohodkov je v Sloveniji najpočasnejša. To so ugotovili v statističnem zavodu v Beogradu, ko je porast plač v prvi polovici letošnjega leta v Jugoslaviji bila 54%, v Sloveniji pa samo (najmanj) 46%. Ker pa so v prejšnjih letih v Sloveniji plače hitreje rasle, so še vedno najvišje v celi Jugoslaviji, polovico višje od povprečne jugoslovske plače.

LJUBLJANA — Sodobna elektronika je bil naslov 35. mednarodne razstave elektronike, telekomunikacij, robotizacije, računalništva, avtomatizacije in nukleonike. V štirih dneh jo je obiskalo 60 tisoč ljudi.

MURSKA SOBOTA — Miško Kranjec bi letos imel osemdeset let, zato je Pomurska založba izdala dve knjigi: eno z imenom Smehljaj, v kateri je devet ljubzenskih novel, drugo pa z naslovom Poet prekmurskih ravnin, monografija Franca Zadavca o Kranjcu. Založba je izdala že šestintrideset njegovih del in tri knjige, ki obravnavajo avtorja in njegova dela.

MARIBOR — Epidemija zlatenice je razsajala po Mariboru, Ptuju in št. Lenartu. Ugotovili so, da je otroke virus napadel na otoku Krku, kjer so po čitnikovali. Virus pa se je pojavil zaradi pomanjkanja higiene v kuhinji in jedilnici.

CERKNO — Lokalna radijska postaja Cerčno je dvakrat tedensko, ob četrtek in nedeljah, oddajala predvsem za Cerkljansko. Zdaj pa so z dopolnitvijo oddajniškega sistema, za katerega je svoj delež prispeval tudi ljubljanski radio, omogočili, da oddaje morejo poslušati po vsej idrijski občini. Oddajajo na ultra kratki valovni dolžini prvega ljubljanskega programa.

MARIBOR — Zgodovinarji iz češkoslovaške in Jugoslavije so se zbrali na svojem 22. zasedanju in obravnavali snov z naslovom Kulturnozgodovinski vplivi med Čehi, Slovaki in jugoslovanskimi narodi konec prejšnjega in v začetku 20. stoletja. Pripravljenih je bilo 24 referatov. Posebno pozornost so namenili gen. Maistru ob sedemdesetletnici njegovih ukrepov na severni meji.

LJUBLJANA — Narodna in univerzitetna knjižnica bo sprejela v svoje sedanje prostore zadnje papirje letos na Silvestrovo, ker nima več prostora

za nova skladičenja. Vodstvo NUK je že pred časom opozorilo na to dejstvo, zato so nekateri že našli bližnji prostor, kjer naj bi zgradili novo poslopje: na Emonski cesti 2, kjer zdaj stoji stara tovarna tekstila Angora in nekaj stanovanj. Pred letom so upali, da bo do leta 1990 stavba že stala, a vsi načrti so se ujeli v zakleti krog in ni izgleda, da bi se zidava sploh kmalu začela. Zato zdaj iščejo rešitev. Pravijo, da bi začasno tudi stara Cukrarna prišla v poštev, saj če je sprejela v zavetje jetične poete in brezdomce, bo tudi za knjige dobra.

GORICA, Italija — Tridnevno strokovno srečanje so pripravili italijanski, slovenski in avstrijski zgodovinarji, ki so obravnavali vlogo prvega gorikega nadškofa Karla Mihaela Attemsa. Slovenski doprinos so podali Lojzka Bratuž, France Dolinar in Bogo Grafenauer. Zanimivo je, da so jeziki vseh treh narodov bili priznani kot uradni jeziki srečanja.

LJUBLJANA — Zima naj bi bila kratka, je želja tistih, ki se boje stroškov za kurjavo. V Ljubljani je strošek za daljinsko gretje (toplarna) zrasel za 65%, a je kljub temu še vedno sorazmerno cenejši od drugih načinov segrevanja stanovanj. V drugih jugoslovanskih mestih se je toplarstvo ogrevanje podražilo med 36 in 89 odstotkov.

LJUBLJANA — Za cestne prekrške so postavili nove kazni, ki so med osem in desetkrat večje od sedanjih. Obem so še dopolnili nekatere predpise za kolesa z motorji in pa, da bodo morali od prihodnjega 1. julija obvezno nositi varnostno čelado.

Umri so od 15. do 19. novembra:

LJUBLJANA — Boris Jirnat; Darko Zgaga; Draga Kovač roj. Bevc; Angela Letnar; ranček Kocuvan; Terezija Otrin roj. Šinkovec; Nevenka Starčič-Butnjar; dr. Ivan Pintarič; Ludvik Šetrajič; Anton Semica; Alojz Lindič; Marija Podberšek roj. Grandja; Franciška Geiger roj. Volčič, 89; Vida Bauer; Franc Možina; Andrej Krapež; Katica Gosar; Alojz Baraga; Anton Eržen; Janja Mrak; Albinca Černe; dr. Herbert Hawlin; Jože Selko; Franc Mejač; Franc Štrukelj.

RAZNI KRAJI — Marija Orožen, Turje; Janez Smole, Not. Gorice; Silva Žikovšek, Laško; Rato Filej, Ločna; Rotija Svetič, Radomlje; Jože Šimnic, Kropa; Jožefa Demšar, Izola; Franci Gabrijan, 67; ZDA: Marija Belopaulovič, 97, Na Hrastu; Maks Merela, 83; Križevska vas na Dolskem; Anton Narat, šentvid pri Grobelnem; Mirko Golob, Zg. Stranje; Uršula Smole roj. Vičič, 95; Mengeš; Marija Cukjati, 91, Vransko; Jožefa Ogorevc roj. Gašper, 91, Vrhnika; Franjo Kranjc, Celje; Stane Keršič, Gor. Radgona; Ivan Okorn, Lipica pri S. Loki; Marko Šernelč, Celje; Ana Teraž, Sevnica; Anton Bedene, 83, šentrupert na Dol.; Zinka Nastran, Lipica pri S. Loki; Franc Piskar, 77, Ihan; Mira Kovač, Zagorje ob Savi; Jože Zabkar 68, Knin; Slava Šepec, 92, Sladka gora; Ludvik Cenčič, Solkan.

Un ejemplo

Los españoles dispersos por el mundo tienen muchas posibilidades de participar en la vida pública de su Madre Patria. Además de otras organizaciones se les abren dos nuevas vías de participación en las decisiones que les atañen. Los eslovenos deberíamos aprender de ellos para organizar nuestra coparticipación en el ejercicio de la política eslovena hacia los emigrantes.

Y no como ahora, cuando Slovenska Izseljenska matica no es otra cosa que el órgano de manipuleo por el partido gobernante — comunista — de los emigrantes eslovenos. Sigue el texto del folleto partiente del Ministerio de Asuntos Exteriores Español:

A través de los Consejos de Residentes y del Consejo General de la Emigración, los residentes españoles en el extranjero van a tener dos nuevos cauces de participación. Los Consejos de Residentes, elegidos por los españoles inscriptos en el Censo Electoral de Residentes Ausentes, serán órganos consultivos de los Consulados, y de su seno saldrán los representantes que formarán parte del Consejo General de la Emigración, adscrito a la Dirección

General del Instituto Español de Emigración.

Los Consejos de Residentes

Los Consejos de Residentes van a encauzar el sentir y la preocupación de la comunidad española, cooperando con las autoridades consulares españolas con ocasión de las convocatorias electorales y proponiendo medidas orientadas a mejorar el funcionamiento consular. Estos Consejos, cuyos representantes tú designarás con tu voto van, en suma, a ser el cauce de tus aspiraciones sobre la educación de tus hijos, así como en el terreno de materias civiles y laborales, sociales y culturales.

El Consejo General de la Emigración

Son sus objetivos conocer los problemas que afectan a los emigrantes y formular propuestas en relación con la política migratoria. La mayoría de sus miembros provendrán de los Consejos de Residentes que tú vas a elegir. Por eso, inscríbete en el Censo Electoral de Residentes Ausentes. Es el requisito imprescindible que te va a permitir participar y darnos un buen Consejo.

SLOVENCİ V ARGENTINI

Osebnе novice

Krsta: Dne 10. decembra je bila krščena v cerkvi Marije Kraljice v Slovenski vasi Marjana Boštjančič, hčerka Toneta in Marije roj. Hočvar. Botrovala sta Helena Hočvar por. Canavesa in Stane Babnik. Krstil je g. Janez Petek OM.

V nedeljo, 11. decembra, je bil krščen v slovenski cerkvi Marije Pomagaj Valentin Cuny, sin Rubena in Veronike Žnidar. Botra sta bila Franci Žnidar in Helena Fink por. Žnidar. Krstil je dr. Jure Rode.

Srečnim staršem čestitamo!

Smrti: Dne 28. novembra v 67. letu starosti je umrl Mikljič Martin. Dne 7. decembra v 74. letu starosti je umrla ga. Marija Stanič roj. Bajt. Naj počivata v miru!

Za superiorja slovenskih lazaristov Baragovega Misijonišča v Slovenski vasi je bil od predstojnikov jugoslovanske province lazaristov imenovan g. Janez Petek. Službo je nastopil v soboto, 10. decembra.

ZAKLJUČEK ŠOLE IN PRIHOD SV. MIKLAVŽA

V soboto, 3. decembra zvečer je šola Josipa Jurčiča z zelo peštrim programom zaključila šolsko leto, ki je zahtevalo polno truda in požrtvovalnosti. In to s strani učiteljic, kot učencev! Prihod učencev v dvorano s slovensko zastavo je vzbudil občutek prijetnega ponosa na naše barve. Nato je voditeljica šole Ani Klemen podala v svojem govoru točen opis celega leta. Zadovoljive stvari in tudi pomanjkljivosti! Letošnje leto se je pouk podaljšal za pol ure. Priprava igre — Paščki iščejo kraljico — nje zvedba za Slomškovo proslavo in potem ponovitev v našem Domu, je naši šoli v veliko zadovoljstvo. To se je doseglo z večjim sodelovanjem vseh staršev in tu gre posebna zahvala predsednici šolskega odbora Jelki Stanič. In kar je Ani Klemen najbolj poudarila: Govorite slovensko doma, berite vsak dan vsaj nekaj slovenskega! Šola ne izpolnjuje, šola dopolnjuje!

Sledila je predaja zastave in slovo osmošolcem. Nato so učiteljice izročile spričevala učencem posameznih razredov. Sledenci del, priprav-

Slovensci na Primorskem

SKAVTI V TRSTU

20. oktobra se je v Jamljah zbralo deželno vodstvo Slovenske zamejske skavtske organizacije. Na tej prvi letošnji seji so člani najvišjega organa SZSO najprej preverili opravljeno delo, predvsem potek poletnih taborov in pokrajinskih občnih zborov. Sledile so volitve novega predsednika. Mesto Maura Lebana je prevzela Bruna Ciani, deželni tajnik pa v prihodnjem letu Matjaž Terčič.

Sledilo je načrtovanje skupnih pobud v prihodnjem delovnem letu. Govor je bil o vzgoji voditeljev in o drugih specifičnih pobudah na deželni ravni. Vodstvo je sklenilo, da pristopi k Odboru za varstvo človekovih pravic v Trstu in je s tem v zvezi sprejelo posebno resolucijo, ki vam jo tu posredujemo:

Spoštovani!

Deželno vodstvo Slovenske zamejske skavtske organizacije je na svoji prvi letošnji redni seji v Jamljah dne 20. oktobra t. l. razpravljalo tudi o sedanjem slovenskem trenutku. S posebno pozornostjo so se prisotni zaustavili pri zaskrbljujočem dogajanju v Sloveniji, predvsem pri dogodkih okrog procesa štirih in afere Bogataj. Prav zato je enoglasno sprejela sklep, da pristopi k Odboru za varstvo človekovih pravic in s tem izrazi svojo solidarnost vsem, ki se v matični domovini borijo za osnovne človekove pravice, in vsem, ki skušajo ustvariti ozračje iskrenega dialoga v duhu resnice in v medsebojnem spoštovanju in sprejemanju v razlikah.

S spoštovanjem

Bruna Ciani
predsednica

ljen z vso ljubeznijo učiteljic, so bili prizorčki posameznih in združenih razredov. Kako se palčku mudi — vrtec in 1. razred. Kričavi petelinček — 2. in 3. razred. Deklamacija — Uvod h Krstu pri Savici — o-smoščolci. In končno skupno petje! Zapeli so: Ob bistrem potoku je mlin, Nikoli slabe volje in Zvonim. Pa še ni bilo konca, v presenečenje vseh. Prišel je še ples — belokranjski kolo — punčke, fantki in vsi skupno.

Vsem nam, ki verjetno premalo sodelujemo pri kakršnemkoli delu za našo srenjo, so nam imena: Ani Klemen, Marija Slabe, Monika Jeretina, Lenči Klemen, Metka Slabe, Ani Senovršnik in g. Matija Borštnar za koristen zgled! Vsem iskrena zahvala za toliko truda!

Končno je sv. Miklavž obdaril vse pridne, parkeljni pa odnesli vse poradne. Pravica pač mora vladati! Samo to lahko rečem za zaključek: prelep večer!

Mak Govor predsednika R. Smersuja

Kako to, da je naša sanmartinska skupnost doživela ta veliki praznik in to veliko čast, da so prav v naši cerkvi gospodje srebrnomašniki darovali svoj jubilejno sv. mašo in da smo jih lahko prav v tem domu počastili?

Dr. Jurij Rode je naš sanmartinski dušni pastir. Že mnoga leta nam vsako nedeljo mašuje, obiskuje naše bolnike, poroča naše mlade pare, pokojne spremlja na zadnji poti, v šoli uči naše otroke. Je torej naše gore list, in če kdo, ima sanmartinska farna skupnost pravico in dolžnost, da v svoji sredi proslavi njegovo srebrno mašo.

Pater Lovro Tomažin pa je s San Martinom povezan predvsem po svoji materi, ki je redna obiskovalka naše cerkve. Isto velja tudi za sorodnike v Bukovčevi družini. Dočim vodi pri nas duše k Jezusu dr. Jurij Rode, pa vrši isto krščansko dolžnost p. Lovro v daljni Afriki. Torej spada p. Lovro tudi v naš duhovni in družinski krog.

Kaj pa boste rekli o gospodu župniku Primožu Langusu? Tudi on spada v San Martín. Z njegovo drago, pokojno mamo smo skupaj preživeli več let v sanmartinski občini. Tukaj se zbira večina njegovega sorodstva. In ne samo to, novo mašo je naš dragi Primož zapel tukaj v teh prostorih.

S tem današnjim slavju pa ni počaščen danes samo San Martín, ampak vsa slovenska skupnost v Argentini. Ponosna je na te naše jubilate, se jih veseli in jim prisrčno čestita.

Rebula, Baraga in Slovenska hiša

Za letošnjo proslavo Kristusa Kralja v Buenos Airesu je pripravljali odbor prišel na srečno misel, da bi za to priliko pripravili delo o Baragi, ki ga je napisal pisatelj Alojz Rebula.

Že pred leti je bilo to delo napisano kot slušna igra za tržaški radio. Pozneje je z naslovom Duh velikih jezer izhajalo v Katoliških misijonih. Sedaj pa je kot simbol prizadevanja našega svetniškega kandidata Ireneja Barage za pokristjanjenje sveta med Indijanci prišlo ravno prav, da tudi nas spomni na prizadevanje pokristjanjenja našega okoliškega sveta, tako tu v Argentini kot v Sloveniji; v obeh deželah namreč je to prizadevanje potrebno.

V nedeljo 20. novembra je bila popoldne v slovenski cerkvi Marije Pomagaj maša v spomin na 29. letnico smrti dr. Gregorija Rožmana, za rajnega msgr. Oreharja in v prošnjo, da bi bil božji služabnik Baraga čimprej prištet med blažene.

Nato pa je bila v veliki dvorani predstavljena omenjena igra o I. Frideriku Baragi. Režiral jo je Frido Beznik, odigrali pa naši mladi igralci, ki so večinoma vajeni odra, čeprav je bilo nekaj novincev.

Polno dvorano je delo samo kot tudi režija popolnoma pritegnilo. Že jezik sam pisatelja Rebule je bil doživljaj zase, pa tudi prizori, napeti in polni vsebine, tako da smo lahko sledili razvoju Barage od mladih let do smrti. V to sicer slušno

igro je nanizal toliko dramatičnih elementov, da se je dejanje odvijalo v napetosti in zanimanju občinstva.

V posebno pohvalo režiserju moramo priznati, da mu je uspelo zelo dramatično podati to slušno-bralno igro. Čeprav so igralci na odru tekst brali, so ga podajali z dramatsko napetostjo in glasovnimi variacijami. Pa tudi oder je bil razgiban, čeprav ni bilo dejanske igranja.

Kot so se odigravali posamezni prizori, so prihajali na oder igralci in se razporejali v nove skupine, morda sedé, morda stoje; lučni efekti so osvetlili posamezne dele odra, kjer se je tedaj odigravalo dejanje. Pa tudi igralci sami so s tako zavzetostjo brali svoje vloge, da se ni čutila statičnost bralne igre, ampak je vse poslušalce prevzela iluzija razgibanosti in realnega igranja. Koliko premore dobra režija!

Pripomnil bi edino, da je koga motilo ponavljanje nekaterih igralcev v različnih vlogah, ko je bila vizualna identifikacija prejšnje vloge premočna.

Igrali so po vrstnem redu nastopanja: Tone Rode (Baraga), Matija Debevec, Franci Papež, Ivana Tekavec, Marija Zure, Jože Korošec, Janez Krajnc, Blaž Miklič, Dominik Oblak, Stefan Godec, Franca Korošičeva, Krstina Kremžar, Ivo Urbančič, Janko Jereb, Nevenka Godec; in napovedovalke Andrejka Vombegar, Marijana Poznič in Klavdija Jakoševa.

TDml

MALI OGLASI

ARHITEKTI

Andrej Duh — načrti, gradnje in vodstvo del v Bariločah in okolici; nepremičninski posli. — P. Moreno 991, 5. nadst. C. — 8400 Bariloche; Tel. 0944 - 24771.

TURIZEM

Potovanja, skupinske ekskurzije, letalske in pomorske vožnje poskrbi po ugodni ceni Marjeta šenk. T. E. 762-2840.

ADVOKATI

dr. Vital Ašič — odvetnik - ponedeljek, sredo, petek od 17 do 19, Don Bosco 168 - San Isidro; T. E. 743-5985.

dr. Franc Knavs — vsakovrstne civilne, delavske in trgovske zadeve v Capitalu in Pcia. Bs. As. — Tucumán 1455, 9. nadst. E - T. E. 45-0320 - poned., torek, četrtek od 16 do 20.

POGREBNI ZAVOD

ORIENTE S.R.L. — Prevozi — Poroke — Rešilni avtomobili — Pogrebi. Za Slovence 15% popusta. Rep. O. del Uruguay 2651 (ex Camino de Cintura), San Justo, prov. Bs. As. T. E. 51-2500.

ZA DOM

POHISTVO: za jedilnice, spalnice, dnevne sobe, moderno in angleški stil. Tine Kovačič. — T. E. 765-1682.

REDECORA — celotna oprema stanovanj: blago za naslanjače, odede, zavese, tapete, preproge — Bolívar 224, Ramos Mejia, T. E. 654-0352.

Garden Pools — konstrukcije bazenov - filtri - avtomatično zalivanje — Andrej Marolt, Martínez de Hoz 211, San Miguel, T. E. 664-4374.

SANITARNE NAPRAVE

Sanitarne in plinske naprave — privatne - trgovske - industrijske - odobritev načrtov — Andrej Marolt, Avellaneda 216, San Miguel, T. E. 664-1656.

SERVIS

Dolenc Lojze — popravila barvne TV, video-kaset, radio-snemalcev, kaset in avdio — Cerviño 3942, San Justo, T. E. 651-2176.

TRGOVINA

Delikatosa Franc Vester — Gana 119 - Capital - (1 kvadra severno od postaje Liniers).

Alpe Hogar — Stane Mehle - vse za vaš dom - L. Vernet 4225 - 1826 Rem. de Escalada - T. E. 248-4021.

GOSPODARSTVO

Zavarovanja M. in H. Loboda — Sarmiento 385, 1. nadst., pis. 10 - Buenos Aires - od 11 do 18.30 - T. E. 312-2127.

Kreditna zadruga SLOGA — Bm. Mitre 97, 1704 Ramos Mejia - T. E. 658-6574/654-6438. Od ponedeljka do petka od 10. do 19. ure.

Mutual SLOGA — Bm. Mitre 97, 1704 Ramos Mejia - T. E. 658-6574, 654-6438. Od ponedeljka do petka od 10. do 19. ure.

SLOGA — PODRUŽNICA SAN MARTIN — Slovenski dom - Córdoba 129 Tel. 755-1266 - Urađuje ob torkih od 18. do 20. ure in ob nedeljah od 10. do 11. ure (g. Stanko Oberžan).

SLOGA — PODRUŽNICA SLOVENSKA VAS — Hladnikov dom - Msgr. J. Hladnik in Hernandarias - Urađuje ob sredah od 19. do 21. ure in ob nedeljah od 10.30 do 12.30 (ga. Marija Gorše).

SLOGA — PODRUŽNICA RAMOS MEJIA. V pritličju poslopja Sloga, Moreno 129. Od ponedeljka do petka od 17. do 19. ure. T. E. 658-6574 — 654-6438.

SLOGA — PODRUŽNICA CASTELAR Slovenska Pristava - Monte 1851 - Urađuje ob četrkih od 20. do 22. ure in ob nedeljah od 10.30 do 12.30 (g. Nande Češarek).

SLOGA — PODRUŽNICA SAN JUSTO Naš dom (pisarna) H. Irigoyen 2756 T. E. 651-1760. Urađuje ob torkih od 18. do 20. ure in ob nedeljah od 9.30 do 11.30 (gdč. Julka Moder).

Cena največ štirih vrstic A 12.- za enkratno objavo, za vsak mesec — 4 številke — A 40.-.

POČITNIŠKA ŠOLSKA KOLONIJA

Prosimo, da drugi obrok za kolonijo poravnate do 22. decembra 1988. Pisarna Zedinjene Slovenije je odprta vsak dan, razen ob sobotah, od 16. do 20. ure.

Kolonija odide 27. decembra z vlakom Rayo del Sol s postaje Mitre (Retiro). Odhod vlaka je ob 21. uri. Prosimo, da ste vsaj ob 20.30 uri na postaji. Ko pride vlak, naj starši vso prtljago prinesejo pod okna vagonov št. 401 in 402 in naj nihče ne vstopi v vagon. Spremljevalci bodo prevzeli prtljago, otroke postavili v vrsto, vsak si lahko tam izbere prijatelja s katerim bi rad sedel na vožnji. Nato vstopijo otroci. Lamsko leto je tat izbral naš nered in ukradel torbico s precejšnjo vrednostjo. Zato prosimo, da se vsi tega reda držite!

Slovensko pokopališče na „veliki gori“

Sedaj lahko uresničimo že dolgo zaželeno misel, da v kratkem času otvorimo lastno slovensko pokopališče na velikem zemljišču, na katerem so Ukrajinci že začeli pokopavati svoje rajne.

Kot smo že objavili, so tudi Slovincem ponudili oddelek za lastno pokopališče. 30. oktobra se je ob slabem vremenu ogledalo zemljišče lepo število rojakov in vsi navzoči so z zadovoljstvom sprejeli ponudbo Ukrajincev. Zato je bil predlog sprejet na Medorganizacijskem svetu, ki je idejo potrdil in tudi podprl.

Z današnjo objavo pa vabimo vse rojake, ki so zainteresirani za morebitni odkup zemljišča, da se v najkrajšem času prijavijo kot interesi v pisarni Zedinjene Slovenije od ponedeljka do petka od 16. do 20. ure. Cena vsake parcele je 700 dolarjev. Za prvih 200 prijaviteljev bodo izredne ugodnosti pri odplačevanju. Vsak, ki parcelo odkupi, postane njen lastnik. V en grob se lahko pokopljejo 3 krste. Možnost je seveda prekopati svoje drage pokojne iz drugih pokopališč. Prijave za odkup prvih 200 parcel sprejemamo do 31. marca 1989. Kasneje bo še mogoče odkupiti zemljišča, toda ne z istimi ugodnostmi kot do objavljenega roka. Za vsa podrobna pojasnila vam bodo na razpolago pisarna ZS in pa gospoda Teraš in

Zupančič, ki sta na povabilo ZS sprejela sodelovanje kot strokovnjaka. Opozarjamo, da ob prijavi ni potrebno nobeno predplačilo. V dogovorih smo tudi z zadrugo SLOGA za sodelovanje pri tej akciji. Ko bo prvih 200 interesentov prijavljenih, bomo organizirali ponovni skupni ogled pokopališča. Pokopališče se nahaja na zelo lepem kraju v Monte Grande in z avtomobilom ste lahko tam v 20 minutah iz Liniersa. Dostop je tudi s kolektivom ali vlakom.

Rojaki, premislite in odločite se! Od nas vseh zavisi uresničitev slovenskega pokopališča v Argentini.

Zedinjena Slovenija

Komisija za slovensko pokopališče

SLOVENSKI SREDNJEŠOLSKI TEČAJ RAVN. MARKA BAJUKA

sporoča, da bodo:

- 1) sprejemni izpiti za I. letnik dne 11. 3. 1989 ob 8.45 zjutraj;
- 2) popravni izpiti 18. 3. 1989 ob 15. uri;
- 3) počitniška naloga za vpis od 2. do 5. letnika obstaja v brnjku knjige slovenskega pisatelja in pismenem izvlečku.

PRISTAVSKA MLADINA VABI NA

SILVESTROVANJE NA PROSTEM

31. DECEMBRA

SLOVENSKI DOM CARAPACHAY

želi blagoslovljene božične praznike, za novo leto pa polno sreče in uspehov vsem članom, prijateljem in rojakom doma in po svetu.

Umrli je 3. decembra v Buenos Airesu, star 64 let, naš dragi mož, oče, brat in stric

Pavel Osterc

bivši slovenski domobranec

Na poslednjo pot smo ga spremili na pokopališče Chacarito. Zahvaljujemo se dr. J. Rodetu za duhovno tolažbo v boleznih ter za vodstvo pogreba.

Žaljujoči:

žena Marija Helena, otroci: Marija Helena, Pavel z družino, Marcelo z družino, Andrej, M. Cecilija por. Balbaian, M. Alejandra por. Ziegler, Marjana, M. Inés, M. Marta, M. Veronika.

Nemirna Jugoslavija

Zadnji jugoslovanski dogodki polnijo svetovne časopise, predvsem evropske. Frankfurter Allgemeine Zeitung je dejansko vsak dan poročal o razmerah v tej večnarodni državi, a stanje se tako naglo spreminja, da so dosegljive novice že skoraj zastarele.

Medtem ko je omenjeni časopis oktobra še poročal, da se Milošević vedno bolj uveljavlja, naslednji že piše: "Dizdarevič roti jugoslovanski narod", čes da je že prišla ura, ko z demokratičnimi metodami še lahko premosti krizo. Zadnji dogodek naj bi resno ogrožali javni red, in če se bodo negativni pojavi nadaljevali, bodo imeli neprevrtljive posledice. V nagovoru po televiziji je zagrozil, da bo razglasil izjemno stanje, če bodo šle stvari tako naprej. Njegov govor naj bi občane Jugoslavije zadovoljil le delno. Po mnenju večine naj bi izredno stanje, s katerim je Dizdarevič grozil, ne izboljšalo gospodarstva, niti bi ne zaviralo izreden porast Albancev. Tudi obljubam, da bodo napovedane reforme spremenile stanje tako v politiki kot v gospodarstvu, Jugoslavlani že več ne verjamejo, ker so jih že prevečkrat slišali. Poleg tega je Dizdarevič zatrjeval, da je

na vsak način treba varovati socialistični red. Določene poglede njegovega govora so v nekaterih predelih države sprejeli za neprikrit poskus političnega pritiska. Slovenci so odločno izjavili, da ne soglašajo v štirih bistvenih točkah predstojajočih reform, ker namreč odklanjajo nameravano izredno financiranje vojske, ker hočejo obdržati svoje sodne oblasti, ker ne priznavajo nadrejenih zveznih zakonov, niti ne nadrejene pristojnosti zvezne policije. Slovensko stališče so podprle tudi nekatere druge republike in v tem slovenski partiji ne mislijo popustiti, ker bi sicer v lastni deželi prišli ob veljavo.

V zahodnih republikah so se zelo čudili organizirani srbski propagandi pod Miloševićevim vodstvom; o tej pišejo srbski časopisi kot o "upravičenem ogorčenju srbskega naroda".

Dan pozneje pa je FAZ že poročal o treh teževah, ki tarejo Jugoslavijo. Kot prvo navaja „zastrupljene odnose“ med narodi, ki sestavljajo Jugoslavijo. Čeprav se je ta komunistična država ustanovila kot zveza enakovrednih narodov, kjer naj bi se vsak razvijal po svojih kulturnih, kot tudi gospodarsko. po-

OBVESTILA

ESLOVENIA LIBRE

ČETRTEK, 15. decembra:

Seja upravnega sveta Zedinjene Slovenije ob 20. uri.

PETEK, 16. decembra:

Film Razseljena oseba v okviru SKA v Slov. hiši, ob 20.

SOBOTA, 17. decembra:

Slovenski božič na odru Slovenske hiše v izvedbi pevskega zbora „Gallus“, ob 20. uri.

NEDELJA, 18. decembra:

Slovenski božič na odru Slovenske hiše v izvedbi pevskega zbora „Gallus“, ob 19. uri.

V Slov. domu v Carapachayu družinsko kosilo.

V Mendoza predstavitev knjige še bomo peli.

Zvezni občni zbor SDO-SFZ v Slovenski hiši po sv. maši.

SREDA, 21. decembra:

Božični sestanek Lega Zena-mati v S. Martinu. Razgovor z dr. J. Rodetom.

SOBOTA, 24. decembra:

Slovenska polnočnica v slovenski cerkvi Marije Pomagaj ob 23. uri.

SOBOTA, 31. decembra:

Na Pristavi silvestrovanje pod ombujem.

PIRAN — Piranski gasilci so slavili sto let svojega društva s parolo, v kateri je sodelovalo okoli 500 gasilcev iz vse Slovenije in tudi zamejstva.

Fundador: MILOŠ STARE

REDACCION Y ADMINISTRACION:

RAMON L. FALCON 4158

1407 BUENOS AIRES

ARGENTINA

Teléfono: 60-9503

Glavni urednik:

Tine Debeljak ml.

Uredniški odbor:

dr. Tine Debeljak, Tone Mizerit,

dr. Katica Cukjati, Gregor Batagelj

Correo Argentino (B) tributo	FRANQUEO PAGADO
	Concesión N° 5775
	TARIFA REDUCIDA
	Concesión N° 3824
Registro Nac. de la Propiedad Intelectual No. 85.462	

Naročnina Svobodne Slovenije za l. 1988: Za Argentino A 250; pri pošiljanju po pošti A 300; Zdrž. države in Kanada pri pošiljanju z letalsko pošto 60 USA dol.; obmejne države Argentine 53 USA dol.; Evropa 65 USA dol.; Avstralija, Afrika, Azija 70 USA dol.; ZDA, Kanada in Evropa za pošiljanje z navadno pošto 45 USA dol.

V Evropi lahko kupite Svob. Slovenijo: v Trstu: knjigarna Fortunato, Via Paganini 2; v Celovcu: knjigarna Mohorjeve družbe, Viktringer 26.

TALLERES GRAFICOS "VILCO" S.R.L., ESTADOS UNIDOS 425, 1101 - BUENOS AIRES - T. E. 362-7215

Darujte v tiskovni sklad!

Farni kolegij Marije Kraljice v Slovenski vasi

bo imel ob začetku prihodnjega leta

nov klimatiziran bazen

in

počitniško kolonijo

v mesecih januar in februar od ponedeljka do petka od 9. do 13. ure. Vse poizvedbe v kolegiju ali na tel. 242-0065.

Sporočamo, da nas je v popoldanski uri, 7. decembra, zapustila po krajši bolezni in 73. letu starostna draga mama, tašča, stara mama in sestrična

Marija Stanič roj. Bajt

Pokopana je bila 8. decembra na lomaškem pokopališču. Čutimo našo dolžnost, da se zahvalimo predvsem našim gospodom lazaristom in tudi sestram Doma sv. Vincencija, ki so ji v času njene bolezni in smrti izkazale svojo pomoč. Enako gre zahvala ostalim vaščanom in prijateljem, ki so jo v velikem številu prišli kropiti in jo spremljali na zadnji poti.

Žaljujoči:

Hčerka: Jožica por. Kunc, zet: Stane, vnuka: Henko in Dani, bratranca: Pepca in Mirko in ostali sorodniki.

Slovenska vas, Argentina

med narodi samimi. Krajevne partije so privzemale nacionalni značaj, federacija je dobila poteze konfederacije in narodi niso bili soglasni niti v najmanjših stvareh. V tekmi za nacionalizem so prednjačili Srbi, ki so dobili oporo v vojaštvu; to je centralistično usmerjeno, v njem pa imajo srbski oficirji večino. Reisüller je prepričan, da namerjajo prav ti sprevreči Jugoslavijo v Veliko Srbijo. Poleg takšnega političnega stanja pa vlada v državi tudi popoln gospodarski nered. To povzroča v deželi socialni nemir, ki združen s politično nemočjo narodov neti nevarnost eksplozije.

Po poročilih časopisa Die Neue je blo konec oktobra v Beogradu zasedanje centralnega komiteja jugoslovanskih komunistov, kjer je prevladala „jugoslovanska linija“. Po glavnem referatu predsednika jugoslovanskih komunistov Štepeja Šušarja je srbsko-nacionalistična smer Miloševića prešla v defenzivo. Miloševićovo medlo poročilo je kazalo določeno mero resignacije; kot njegov osebni poraz pa velja priznanje Asema Vlasija za komunističnega vodjo Albancev na Kosovu. Srbsko partijsko vodstvo je namreč skoraj ultimativno zahtevalo, da tega iz partije izobčijo.

Po časopisih Die Neue in FAZ povzela Dova